

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 69/19
U Luxembourg 4. lipnja 2019.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-18/18
Eva Glawischnig-Piesczek/Facebook Ireland Limited

Nezavisni odvjetnik M. Szpunar smatra da je moguće obvezati društvo Facebook na pretraživanje i pronalaženje svih komentara koji su istovjetni komentaru kojim se povređuje ugled i čast te u pogledu kojeg je utvrđena protuzakonitost, kao i svih drugih istovrsnih komentara ako oni potječu od istog korisnika

U ovom slučaju pravom Unije na koje se poziva nije uređeno pitanje može li se društvo Facebook obvezati na uklanjanje predmetnih komentara na svjetskoj razini

Eva Glawischnig-Piesczek, koja je bila zastupnica u Nationalratu (austrijsko Nacionalno vijeće), predsjednica kluba zastupnika die Grünen (Zeleni) i glasnogovornica te stranke na saveznoj razini, zatražila je od austrijskih sudova donošenje rješenja o privremenoj pravnoj zaštiti protiv društva Facebook¹ radi prestanka objavljivanja komentara kojim se povređuje ugled i čast.

Naime, korisnik Facebooka podijelio je na vlastitoj profilnoj stranici članak austrijskog internetskog informativnog časopisa oe24.at naslovljen „Zeleni: treba zadržati minimalni dohodak za izbjeglice”. Slijedom te objave na Facebooku stvoren je pretpregled mrežnog mjesta oe24.at koji je sadržavao naslov i kratak sažetak članka te fotografiju E. Glawischnig-Piesczek. Taj je korisnik u vezi s tim člankom objavio i ponižavajući komentar u pogledu E. Glawischnig-Piesczek, pri čemu je te sadržaje mogao pregledavati svaki korisnik Facebooka.

Budući da Facebook nije na zahtjev E. Glawischnig-Piesczek uklonio taj komentar, ona je zatražila da se Facebooku naloži prestanak objavljivanja i/ili širenja njezinih fotografija jer se u pratećoj poruci šire navodi koji su istovjetni predmetnom komentaru i/ili se širi „istovrstan sadržaj”.

Budući da je prvostupanjski sud donio zatraženo rješenje o privremenoj pravnoj zaštiti, društvo Facebook onemogućilo je u Austriji pristup početno objavljenom sadržaju.

Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija), koji u konačnici postupa u tom predmetu, smatra da se predmetnim izjavama nastoji povrijediti čast E. Glawischnig-Piesczek, uvrijediti je i oklevetati.

Pozvan odlučivati o pitanju može li se nalog za prestanak proširiti na svjetsku razinu na istovjetne tekstualne izjave i/ili istovrstan sadržaj o kojem Facebook nema saznanja, Oberster Gerichtshof zatražio je od Suda u tom kontekstu tumačenje Direktive o elektroničkoj trgovini².

U skladu s tom direktivom, davatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju (i dakle upravitelj mrežne društvene platforme³ kao što je to Facebook) u načelu nije odgovoran za informacije koje pohranjuju treće osobe na njegovim poslužiteljima ako nema saznanja o njihovoj protuzakonitosti. Međutim, odmah po dobivanju takvog saznanja, mora ih ukloniti ili im onemogućiti pristup. Usto, u direktivi se propisuje da se u pogledu davatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju ne

¹ Konkretno, radi se od društvu Facebook Ireland koje kao društvo kći društva Facebook Inc upravlja elektroničkom platformom koja je isključivo namijenjena za korisnike smještene izvan Sjedinjenih Američkih Država i Kanade.

² Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (SL 2000., L 178, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 39., str. 58.)

³ Presuda od 16. veljače 2012., SABAM (C-360/10; vidjeti također priopćenje za medije [br. 11/12](#))

može uvesti opća obveza praćenja informacija koje pohranjuju niti opća obveza aktivnog pretraživanja činjenica ili okolnosti koje bi upućivale na protuzakonite aktivnosti.

U svojem današnjem mišljenju, **nezavisni odvjetnik Maciej Szpunar smatra da se Direktivi o elektroničkoj trgovini ne protivi to da se davatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju, koji upravlja mrežnom društvenom platformom kao što je to Facebook, nalogom obveže da među svim informacijama koje šire korisnici te platforme pretražuje i pronalazi informacije koje su istovjetne onima koje je sud koji je izdao taj nalog smatrao protuzakonitima.**

Nezavisni odvjetnik smatra da se tim pristupom omogućuje osiguranje pravedne ravnoteže između prisutnih temeljnih prava, odnosno zaštite privatnog života, prava osobnosti, slobode poduzetništva te slobode izražavanja i informiranja. S jedne strane, tim se pristupom ne zahtijevaju sofisticirana tehnička rješenja koja bi mogla predstavljati pretjerani trošak. S druge strane, uzimajući u obzir lakoću umnožavanja informacija u internetskom okruženju, taj se pristup pokazuje nužnim za osiguranje učinkovite zaštite privatnog života i prava osobnosti.

Davatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju nalogom može biti obvezan i na pretraživanje i pronalaženje informacija koje su istovrsne informaciji koja se smatra protuzakonitom, ali samo među informacijama koje širi korisnik koji je proširio tu informaciju. Sud koji odlučuje o uklanjanju takvih istovrsnih informacija mora zajamčiti jasnoću, preciznost i predvidljivost učinaka svojeg naloga. On pritom mora odvagnuti postojeća temeljna prava i uzeti u obzir načelo proporcionalnosti.

Obveza pronalaženja istovrsnih informacija koje potječu od svih korisnika ne bi osigurala pravednu ravnotežu između temeljnih prava o kojima je riječ. S jedne strane, pretraživanje i pronalaženje takvih informacija zahtijevalo bi skupa rješenja. S druge strane, njihova provedba dovela bi do cenzure pa bi sloboda izražavanja i informiranja mogla biti sustavno ograničena.

Nezavisni odvjetnik usto navodi da se direktivi, imajući u vidu da ne uređuje teritorijalni doseg obveze uklanjanja informacija koje se šire posredstvom mrežne društvene platforme, ne protivi to da se davatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju obveže da ukloni takve informacije na svjetskoj razini. Osim toga, teritorijalni doseg nije uređen ni drugim odredbama prava Unije jer se u ovom slučaju E. Glawischnig-Piesczek ne poziva na pravo Unije, nego na opće odredbe austrijskog građanskog prava u području povrede privatnog života i prava osobnosti, uključujući povredu ugleda i časti⁴, a koje nisu usklađene. Pitanje međunarodnih učinaka naloga kojim se nameće obveza uklanjanja kao i pitanje teritorijalnog dosega takve obveze trebala bi se analizirati, među ostalim, s obzirom na međunarodno javno i privatno pravo.

Nezavisni odvjetnik također smatra da se direktivi ne protivi to da se davatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju obveže na uklanjanje informacija koje su istovrsne informacijama koje su smatrane protuzakonitima ako ga je na njih upozorila dotična osoba, treća osoba ili drugi izvor, jer u takvom slučaju obveza uklanjanja ne podrazumijeva opći nadzor pohranjenih informacija.

⁴ Nezavisni odvjetnik među ostalim navodi da se E. Glawischnig-Piesczek ne poziva na prava u području zaštite osobnih podataka, koja su predmet usklađivanja na razini Unije.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Snimke objave mišljenja nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106